

Nagykanizsai Javítóintézet

Tehetséggondozási Program

2015.

Szakmai Program 9. sz. melléklete

Hatályba lépett: 2015.

A tehetséggondozás célja, feladata:

Az intézetben bírói határozattal vagy jogerős ítélettel elhelyezett fiatalok bünelkövetők reszocializációját oly módon kívánjuk elősegíteni, hogy az alaptevékenységeken túlmenően (szociális nevelés, iskolai felzárkóztatás) a tehetségterületük azonosításával és fejlesztésével növeljük az önbecsülésüket, valódi életcélokat, értékes egyéni és társadalmi perspektívákat tárunk eléjük. Ezt az alapvető célkitűzést az intézet valamennyi növendékére alkalmazni kívánjuk. Amennyiben egy-egy ritkán előforduló tehetségre bukkanunk, egyéni fejlesztés keretei között – majd további életútjának nyomon követésével (tanácsadás, megfelelő szakemberhez történő irányítás, stb.) igyekszünk elősegíteni tehetségének teljes kibontakozását. A tehetséggondozó program része a javítóintézet Szakmai Programjának, szorosan kapcsolódik az iskolai oktatáshoz, tanműhelyi foglalkoztatáshoz, és egyéb szakköri, fejlesztő foglalkozásokhoz.

A tehetségfejlesztés pedagógiai, pszichológiai alapelve:

Erről az alapvető fontosságú kérdéskörrel a javítóintézetben a következőképpen vélekedünk:

- Minden gyermek, különböző, más-más egyéniség, ezért nevelésük különböző módszereket, eszközöket igényel. A közös tulajdonságok viszont lehetővé teszik a csoportos nevelést is.
- Meggyőződésünk, hogy mindenkinek célja, rendeltetése van az életében. A cél megtalálásához vezető út azonban rögös és buktatókkal teli, segítség, támogatás nélkül könnyen letérhet a gyermek erről az útról. Az intézeti fiatalok ilyen gyermekek. Hiányzott náluk az a szociokulturális környezet, amely támogatta volna őket céljaik elérésében, sőt, e környezetben a gyermek nem is láthatott társadalmilag hasznos célokat maga előtt.
- Ebből következik, hogy e fiatalok döntő többsége lelkileg sérült, társadalmilag perspektívátlan szemléletű. Energiáikat eddig a könnyebb út: a bűnözés irányába fordították.
- Amikor a fiatalok bekerül az intézetbe, akkor nevelők, tanárok, szakoktatók, pszichológusok kezdenek vele foglalkozni. Az együttes, pozitív irányú ráhatások

eredményeképpen valamennyi gyermeknél – rövidebb-hosszabb idő után – előbukkan valamelyik tehetségterület valamilyen megnyilvánulása.

- Ezt a tehetségterületet kell azonosítani, fejleszteni, önbizalmat növelni.
- A tehetségfejlesztés felelősségteljes munkáját csak elhivatott, egy célért munkálkodó, jól képzett szakemberek tudják elvégezni.

Tehetséggondozásunk formái:

Az alábbi tehetségműhelyek kialakítására van lehetőség:

- drámapedagógiai műhely,
- kreatív műhelyek,
- diákakadémia.

Drámapedagógiai műhely:

A csoportnevelők ajánlásai, majd a drámapedagógus és irodalom tanár együttes felmérése alapján kerülhetnek be a fiatalok a tehetségfejlesztő műhelybe. Az ott folyó tehetséggondozó munka a Szakmai Program 1. számú mellékletében kerül bemutatásra.

Kreatív műhelyek:

A szakoktatás területén a kosárfonó és a kerámia tanműhelyek végeztek tehetségfejlesztő tevékenységet. A szakoktató napról-napra tudja követni a tanuló képességeinek, kreativitásának fejlődését, ezáltal el tudja juttatni előbb az alapfokú jártassági szintre, majd az emelt szintű tanfolyami vizsgára.

Ezután a tanuló önálló alkotókészsége, kreativitása kerülhet előtérbe.

Diákakadémia:

Ez egy 100 órás, 1 hónapos iskolai tanfolyam, dúsító, gazdagító jelleggel. A 20-24 résztvevő tanulót (középiskolások) az elért tanulmányi eredményeik és magatartásuk alapján válogatjuk be.

A tanfolyam utolsó előadási napját követő 3 hét alatt, a tanulók záródolgozatot készítenek, melyeket minőségük alapján díjazunk (szaktanári, otthonvezetői, igazgatóhelyettesi vagy igazgatói dicsérettel).

Tervezett, további tehetségműhelyek:

- a varrodában gobelinkészítő szakkör,
- festő-grafikus szakkör.

A résztvevő tanulók kiválasztásának elvei, módszerei:

A résztvevők kiválasztásának alapja a 3 komponensű Renzulli-tehetség modell:

- képességek,
- kreativitás,
- motiváció.

Ennek alapján valamennyi tehetségműhely számára saját felmérő-értékelőlap készült, amely tartalmazza a tehetségműhelyben szükséges paramétereket. Az összesítés bináris kódban jelenik meg (1 = igen, 0 = nem), így a rész-paraméterek és az összesített 3 jegyű kód objektív képet ad a tanulóval, és kijelöli a fejlesztés-felzárkóztatás irányát is (1.1.1-től 0.0.0-ig). E felmérő lapokat jelenleg a 3 működő tehetségműhelyünkben alkalmazzuk.

A kiválasztást segítik:

- pszichológiai felmérések (IQ-tesztek, stb..),
- TM (tanulmányi mutató) meghatározása. Fontos adat, amely különösen az iskolai tehetségazonosításban kap szerepet, de jól alkalmazható a többi tehetségműhelyben is. Kiválthatja az IQ-t, vagy azzal együttesen alkalmazható. Számítása:

$$TM = \frac{\text{elvégzett osztályok száma}}{\text{betöltött életevek száma}} \times 187$$

Az eltérő tantervű osztály (-2)-vel kerül számításba.

Képességmérések:

Tehetségműhelyenként változóak.

Drámaműhely: - olvasási készség, szövegértés
- artikuláció, hangsúlyozás
- memória, reprodukció
- mozgáskoordináció
- zenei hallás
- ritmus-ütemérzék felmérése

Kerámiaműhely: - esztétikai érzék
- szimmetriaérezék
- kéz-láb koordináció
- kézügyesség
- pontosság
- mintakövetési érzék felmérése
- türelem, monotónia tűrés

Kosárfonó műhely: - térlátás, formaérezék
- ujjak erőssége, ügyessége
- türelem, monotónia tűrés

Kreativitás mérése:

Drámaműhely:
- szituációs helyzetgyakorlatok

Kerámia és kosárfonó műhely:

- flexibilitás (megoldások célszerű variációja)
- fluencia (a gondolkodás könnyedsége, amely a szavak, gondolatok gyors képzésében jelenik meg)
- originalitás (a gondolkodás eredetisége, szokatlan megoldások alkalmazása) felmérése

Motiváció mérése (mindhárom műhelyben):

- érdeklődés,
- együttműködési készség,
- fegyelmezettség.

Nagyon fontos, hogy a képességek, kreativitás és motiváció részparaméterei páratlan számúak legyenek, így elkerülhető a bonyolult (és jórészt szubjektív) súlyozás megállapításának kényszere. Ha a beválogatás összesített Renzulli-kódja eléri a beválogatási küszöbértéket, a fejlesztés iránya egyszerűen kijelölhető: az (1) kódok az erős oldal fejlesztését, a (0) kódok a gyenge oldalak felzárkóztatását teszik szükségessé.

Programunk szerint 2 db önkontrollos hatásvizsgálatot alkalmazunk: 1 és 3 hónap után az első, 4 és 8 hónap után a második hatásvizsgálattal újramérjük a részparamétereket.

Az összesítés egyértelműen láthatóvá teszi a fejlesztés-felzárkóztatás sikerét vagy sikertelenségét, ekkor válik szükségessé az egyéni fejlesztés folytatása, az eredeti célkitűzés szerint, vagy új fejlesztési, felzárkóztatási irányvonal meghatározása.